

RVT 12.02 TOIMINGU VAIDLUSTUS

Riigi valimisteenistus (RVT) on jätnud oma 12.02.2026 teabenõude vastuses¹ edastamata TTÜ doktorandi Tarvo Treieri 18.02.2025 ja 12.06.2025 uurimistöö materjalid, väites, et need on kustutatud koos kogu neisse puutuva kommunikatsiooniga, sj polevat kommunikatsiooni RIA-ga ja VVK-ga sel teemal toimunudki (see ei ühti RVT 26.01 väidetega Riigikogu korruptsioonikomisjonis, vt täpsemalt allpool). Samas väidab RVT oma 9.12.2025 teavituses², et teadlastega käib aktiivne koostöö, mis peaks 2027. aastaks viima tarkvaralahenduse väljatöötamiseni, mis Treieri uurimistööl põhineb. Seejuures kirjeldatakse teavituses uurimistöö tulemusena edastatud andmehulka küllalt detailselt:

Nimelt koostas Tarvo Treier oma uurimistöö raames testandmed koos veaolukordade kirjeldustega, mida kasutades saab audiitor veenduda, et tema tarkvara ehk audiitorakendus on võimeline andmete kõrvalekaldeid tuvastama. “Selliste veaolukordade kirjelduste ja testandmete olemasolul pole enam tähtsust, kas auditirakendus on loodud audiitori enda, valimisteenistuse poolt või genereeritud hoopis suurte keelemudelite abil. Oluline, et audiitor on ise veendunud rakenduse võimes veaolukordi üles leida,” rääkis Treier. Lisaks saavad veaolukordade kirjelduste ja testandmete põhjal ka kõik piisavate IT-teadmistega huvilised ise audiitorrakenduse töös veenduda.

Teavituses osutatakse käimasolevale koostööle ja juba koostatud materjalile, mis sisaldab veaolukordade kirjeldusi ja testandmeid samamoodi nagu on seda osutatud Treieri teadusartiklis. Kui käimasoleva koostöö raames on selle läbiviimiseks vajalikud lähteandmed ja neid puudutav kommunikatsioon täpsustamata põhjustel kaduma läinud, siis võib oletada, et RVT on selle oma koostööpartneril palunud uuesti edastada või on sellest täiendatud versioon, mille oleks saanud edastada teabenõude vastusena, eriti pidades silmas, et andmehulka reklaamitakse lubadusega, et selle abil saavad “kõik piisavate IT-teadmistega huvilised ise audiitorrakenduse töös veenduda”.

Teabenõude täitmisel ei või RVT piirduda formaalse vastusega, kui taotletud teave võib esineda muul kujul või teises versioonis. Avaliku teabe kättesaadavuse põhimõttest ning selgitamis- ja abistamiskohustusest tuleneb nõue kontrollida teabe olemasolu sisuliselt ning võimaldada juurdepääs olemasolevale teabele ka siis, kui see ei esine täpselt teabenõudes kirjeldatud kujul. Kui RVT jätab sellise kontrolli tegemata ja piirdub üksnes väitega, et konkreetne dokument või materjalid on kaduma läinud või kirjavahetust polegi toimunud, ei ole teabenõuet täidetud eesmärgipäraselt.

Seejuures kinnitas RVT juht Arne Koitmäe 26.01 Riigikogu korruptsioonivastases erikomisjonis³ vastusena selle esimehe küsimusele, et “kas valimiskomisjon oli teavitatud ka sellest teemast”:

“Jaa. Ma jällegi täpsustan, et lugesime kõik Treieri artikli drafti ja jagasime seda siis ka asjaosalistele – ma eeldan, et me midagi halba sellega ei teinud –, et kõik saaksid sellega tutvuda. Tutvusid ka RIA inimesed, sai edastatud audiitoritele. Kõik osalised said lugeda.” (16:54)

Kaebaja taotleb RVT 12.02.2026 teabenõudele vastamise toimingut tunnistamist õigusvastaseks ja õigusvastase tegevuse tõttu väljastamata jäänud teabe, sh nii veaolukordade kirjeldused kui testandmed – aga ka neid puudutav kommunikatsioon RIA ja VVK-ga koos metaandmetega, kui see on siiski võimalik tagantjärele üles leida – võimaldamist kaebajale.

Viited

1. *RE: TEABENÕUE: Tarvo Treieri 2025. aasta leiud, näidisandmed ja nendega seotud kommunikatsioon* (RVT 12.02)
2. *E-hääletamise auditeerimine saab koostöös teadlastega taas täienduse* (RVT 9.12.2025)
3. *Avalikustamata kaadrid – arutelu, mis toimus pärast eilse erikomisjoni ülekande katkestamist e-valimiste teemal* (Kovalenko-Kõlvart 28.01)